

v verskem oziru premnogo koristila, nego tudi v narodnem oziru se ne bi mogla dobiti boljša in poučnejša knjiga.

Dasi je izobražencem dostopen izvirnik, je bilo vendar treba za preprosti narod primernege prevoda. To je uvidelo tudi mnogo rodoljubov in rodoljubkinj, ki so se pri pisatelju oglasili zaradi prevoda. Z veseljem je vrli rodoljub to privolil, in podjetni Gabrščekovi tiskarnici smo dolžni hvalo in priznanje, da nam je podala prevod v lepo opravljeni knjigi za tako nizko ceno. Širimo jo med vse sloje slovenskega naroda, kateremu se gotovo takisto omili, kakor se je bratovskemu narodu hrvaškemu.

Gregorčičev prevod je natančen, prireditev slovenskim razmeram zelo primerna. — Slovenska izdaja se razlikuje od hrvaške v tem, da se pri zgledih ozira tudi na naš narod; a hvale vredno je, da so se pridržali tudi vsi oni zgledi, ki so povzeti iz hrvaške zgodovine in hrvaškega življenja.

V knjigi, katero preveva iskrena pobožnost in pristno rodoljubje, je očrtana velika in krasna naloga ženstva, ki vzgajaj v otroških srcih navenost in vernost ter neti domovinsko ljubav in narodno zavednost. Podajejo se nam zgledi iz zgodovine in življenja in pojasnjujejo pota, po katerih dospemo do vzvišenega smotra.

Ne tajimo, da je pisatelj idealist, ki morda ne računa vselej z istinitimi razmerami in težkočami v praktičnem življenju; a knjiga izvestno doseže svoj namen vsaj v onih slučajih, kjer ne manjka niti dobre volje, niti zmožnosti, temveč edino le primernege navodila.

Slog in dikcija tega preoriginalnega dela sta tako mična in poučna, a navdušenje za ideje toli iskreno, da je že zategadelj zagotovljena tudi slovenskemu predelku ona priljubljenost, ki je hrvaškemu izvirniku pribavila v kratkem času že tretji natisk. Želeli bi, da se po tej knjigi, katero so priznali vsi slovenski in hrvaški škofje, vzgaja slovenska mladina, da se ji po njenem navodilu vceplja prava vernost ob enem s pravim rodoljubjem; potem vsaj v poznejših časih ne bode več možen oni razpor, ki sedaj vlada po domovini — veri in narodu na škodo.

Nekateri pogrški, katere sem svojedobno omenil, so popravljeni v tem natisku. Imel bi samo en pomislek: ali res treba slaviti Judito in Estero z ozirom na moralno stališče, dasi jima gotovo ne odrekam junaškega rodoljubja — ter je-li umestno, K. Kordajevo, morilko trinoga Marata, poveličevati baš v tej knjižici? — Takisto »prezaslužni naš književnik« Matija Valjavec, hvala Bogu, še ni šel med pokojnike, in gotovo g. prevodilec z nami vred želi, da ga mili Bog ohrani Hrvatom in nam še mnogo, mnogo let.

Te in morda še katere druge hibe, ki jih nečemo dalje tukaj iztikati, in takisto nekateri jezikovni nedostatki se gotovo izpravijo v drugem natisku, ki upamo, da bode skoraj potreben.

Fr. Göstl.

Pedagogiški letnik. VI. tečaj 1896. S podobami in prilogo. Izdalo in založilo »Pedagogiško društvo« v Krškem. V Ljubljani 1896. Natisnila »Narodna Tiskarna«. Str. 252.

Vsebina: I. I. Lapajne — I. Matko: Frančiček Ser. Jamšek (s sliko). II. J. Ravnikar: Važni spisi »Jana Amosa Komenskega«. III. J. Bezljaj: Situacijski črteži in risanje zemljevidov. IV. Dr. T. Romih: Dopisovanje v meničnih zadevah. V. J. B.: Pogled v kemijo in alkemijo. VI. J. Rupnik:

O lepopisji v ljudski šoli. VII. Fl. Rozman: So li deška ročna dela potrebna ali ne in kako jih je gojiti? VIII. Fr. Ivanc: Kolegijalnost i. t. d. IX. I. L.: Ozir po pedagogičkem polji na Slovenskem (1892—1896). X. Fl. Rozman: Nova šolska klop in tabla. XI. —a—: Donesek k strokovni terminologiji. XII. I. L.: Zgodovinska črtica o hrvatskem šolstvu. XIII. Zaznamek priporočljivih šolarskih knjižic. XIV. Zbirka gospodarskih, obrtnih in gospodinjskih računskih in merstvenih nalog. XV. J. Bezljaj: Poročilo o delovanju „Pedagogičkega društva“ od l. 1892. — 1896 XVI. Poziv.

Najbolj nas je zanimal »Ozir po pedagogičkem polju«, kateremu bi celo semtertja želeli malo več obširnosti. Kot tretjo točko obsega »Ozir«: „Životopise v letih 1892.—1895. umrlih odličnih šolnikov slovenskih“ in sicer: Dr. Frančiška viteza Močnika, Andreja Praprotnika (s sliko), Vojteha Ribnikarja (s sliko), Mateja Močnika, Josipa Freuensfelda in Ivana Tomšiča (s sliko). Životopisi so deloma ponatisnjeni iz drugih časopisov.

Knjižnice za mladino 19. snopič (izdan v Gorici 31. julija t. l.) je priobčil: Slavoj in Ljudmila. Milosrčna brat in sestra. Zbirka kratkočasnih in poučnih pogovorov o živalih. Slovenski mladini nabral in priredil Jakob Dimnik, učitelj v Ljubljani. Str. 95. Cena vezanemu zvezku (kakor po navadi) 25 kr. — Tudi tega zvezka oceno odgodimo za poznejši čas, tem bolj, ker je to šele prvi del cele zbirke.

Že prav pri završevanju te številke nam je došel »Knjižnice za mladino« 20. snopič, prinašajoč: Bogdančkova mlada leta. Slovenskim prijateljskom napisal Ludovik Černej. Str. 79. Potemtakem smo že z oceno treh snopičev tega velevažnega zbornika na dolgu.

Izvestij zadnji, VI. letnika 3. sešitek je prinesel nastopno na domovinoslovje se nanašajočo tvarino: 1. Dr. Fr. Kos: Iz domače zgodovine: Kdaj so Slovenci prišli v svojo sedanjo domovino? (Konec.) 2. A. Koblar: Izpiski iz stare ordinacijske knjige. — Mali zapiski: 1. Ivan Kunšič: Imenoslovni paberki. (Konec.) 2. J. Novak: Bokalce ali Notranje Gorice? 3. I. Vrhovnik: Slovenska imena ljubljanskih ulic pred 100 leti.

Na Kosovo razpravo smo že tako opetovano opozorili in bi le želeli, da bi se po posebnih odtiskih omogočila nje nabava tudi širšim krogom. Med »paberki« se to pot tolmačijo: Vétranec, Obrne, Klek, Meja dolina.

Prijatelj, strokovnjak, nam je o zadnjih Izvestjih izročil še te-le pripomnje:

»Obrne (pl.) utegne pač priti od »obrniti«, toda menda ne zato, ker so se Turki tam obrnili, nego ker se tam obrača voda, kakor se vidi na vsaki špeciální (ne »generalštábni«) karti.

Oni čudni napis v Štengah so smatrali dolgo časa za etruškega (Costa: Reiseerinnerungen), domači veščaki pa mi zatrjujejo, da so to le znaki, kakršne imajo občine, da ločijo med seboj premično in nepremično imovino; saj kmetje še ovcam na volno namažejo ali v ušesa zarežejo svoja značila. V Štengah je meja dveh sosednjih občin, in vsaka občina je ondi zabeležila svoje znake.

»Kanja« je po Slovenskem znana ptica roparica, buteo vulgaris ali b. lagopus.